

Előfizetési díj.

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva

Egy évre	16 frt
Félére	8 „
Nyolc évre	4 „
É. hóra helyben	1 frt 50 kr

Egyes szám ára 7 kr.

Megjeleni mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESBÉ CZIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatszor használt hirdetés sorára annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hírutasokat fölvesznek:

Bécsben: Oppell Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Hasenstein et Vogler (Wallischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben Hasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weiss Márk hirdetések felvételi irod. Budapest szervitater 5. sz. Braun Ede hirdetményi ügynőse, József utca 10. sz. 1 emelet

Nyitléri cikkek

garmond sora után 35 kr. ártandó.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

hatodik évfolyama harmadik évnegyedére.

„Kelet” előfizetési ára:

Egy évre	16 frt
Félére	8 frt
Nyolc évre	4 „
Egy hóra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Anegrendelések legczélserűbben postai utánnyal alólrt könyvkereskedésbe küldendők.

Nolcz egyszerre beküldött előfizetés után tizetelpéldánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,

a „Kelet” kiadója.

A polgár-párt alakulása a szászok közt.

— A mig egész Magyarország oda-adássalcsung a keleti eseményeken, a mig a magyarok közt nincs két ember, a ki ne álló volna be harcos félnek s ne verné meg álmaiban is a szerbeket: addig a mi cumspectus szászaink okosabb dologon tör fejüket, ők nem háborúznak, a melyre gy sem gyakorolhatnának befolyást, hanem irrvényesítik tevékenységüket ott, a hol tudák, hogy a gyümölcse is megterem.

Afennebbi czim bizonyosan idegen-szerűleg fog hangzani magyar fülben, mivel ily lőkben a magyar közvélemény nem figyeli, következőleg nem is tudja, mi történik aszázok soraiban. Pedig a mi szászaink eleményes emberek s ez új mozgalom a Királyföldön a jövőndőbeli pártalakulásokcsiráját hordozza magában.

A eddig fenállott szász pártok helyzete a Királyföld rendezéséről s a kikerekítésről hozott törvények megalkotása után szükségép nagy átalakulások kell hogy átmenjen. Eddig egyb volt czélja és jogalapja pártoknak, mint ezután kell lennie. Edig a privilegiumok fontátásáért harcol a nagy többség, mig fájdalom a nagyons kis kisebbség hajlandó volt ezek-

ből a szász burocratia és hierarchia megbuktatása végett az új alkotmányos formának áldozni.

Ma már a helyzet megváltozott; a törvények megalkottattak, a privilegiumok megbuktak, melletők tovább folytatni a veszett harcot hiábavalóság lenne s így a nagy szász többség elvesztette lába alól a további fenállásra a jogalapot, elveszett előle a czél, a mely felé eddig oly buzgalommal üzte a nemes nátiót.

A mi szászaink azonban nem azok az emberek, kik ne tudnának élelmesen megalkudni a változott viszonyokkal. A tulajdonképeni, de be nem vallott eddigi czél: a burocratia és hierarchia érdeke jövőre is fenmaradt, nem került nagy fáradságba tehát justus titulust adni neki.

Mióta ez értelmes nátió felsült a magyarországi nemzetiségeknek egy hatalmas ellenzékké leendő tömörítésének tervével; mióta a románság egy római madonnához alig illő durvasággal visszautasította a szász sógor széptevéseit: azóta a szebeni „Tageblatt” kitartott hasábjain igen sokat olvashatni a Magyarországon levő német polgári elem összetartásának szükségességéről s ez elem fontos missiójáról. E közben megalkottatnak az előre is kikerülhetlennek látszó törvények; (melyeken, közbe legyen mondva, bizony meglátszik, hogy a szászok mesterkedése nem ment kárba,) befejeztetik az országgyűlés. hazajönnek Gebbel Károly és Kapp Gusztáv s a Lutheranus Romába, t. i. N-Szebenbe képviselői beszámolás czime alatt összehívják a választókat.

A mult vasárnap tartott meg a gyűlés, melynek eredetileg az lett volna hivatala, hogy meghallgassa a szebeni képviselők számadását és azzal szótsozolja. A szebeni képviselőknek azonban kisebb gondjuk a mult, ők a jövőre néve is biztosítani kívánják ama hirhett szebeni Teutsch-clique uralmát. Előadták tehát, hogy a magyar megyék feudalo-aristokraticus eredetűek s az új rendezés ez új gyűlölt intézményt erősokolja a szász bürgerekre; elmondták, hogy a magyar virilis intézményel a megyékben az aristokraticus elemeknek van biztositva a fensőség s így a törzsoős polgárság érdekei veszélyben forognak; nyilván való, hogy ez ellen szükséges védekezni, következőképpen egy hatalmas polgárpártot alakítani. A választók ámulattal hallgatták a szép beszédek s a fenyegető veszedelemtől való borzongásukban, mint birkák engedték magukat beterenli az új akolba, a javaslatba hozott

15-ös bizottságot helyben megválasztották s megalakult N-Szebenben az új sűtetű polgárpárt.

A lókörom azonban már ez első gyűlésen kikandikált a papi palást alól, mivel a hozott határozat szerint csak azok lehetnek a pártban, a kik az inditványozó és velük elvlokán képviselők nézeteit osztják e szerint azoknak az uraknak, kik netalán már megszokták a szász hierarchia és burocratia garázdálkodásait, e pártban nincs mit keressenek. A „polgár-párt” elnevezés tehát ebből láthatólag is csak új czime a Teutsch-clique által eddig vezetett ultra szász pártnak. E párt érzi, hogy az új rendezéssel be fog következni vég-órja s így előre megmozdit minden követ, hogy e szomorú perczet, minél tovább tolja.

Egyet azonban elfelejtettek ez urak, azt ugyanis, hogy a Királyföldön nem létezik aristokrácia és így nincs is ki ellen a polgárság védekezzék; a szászok itt az aristokraticusnak egyáltalán nem mondható románsággal vagy önmagukkal állhatnak szemben, mint a régi burocratia és a szász nép érdekeinek védői. A virilis intézmény csak a vagyonos szászág érdekeit mozdítja elő s ezek szintén csak polgárok. A polgár pártot tehát olyan ellenség ellen csodítik, a mely voltaképpen nem létezik.

A mi derék szászaink azonban követek el ennél nagyobb bolondot is. A Teutsch embereinek lesz gondjuk rá, hogy a „Tageblatt” és gyűlésezések után festett képből ellenséget állítsanak e párt elé, a végén pedig elérlik czéljokat, hogy az elvakított nép az új szervezkedéssel ismét nyakára ültette a szász burocratiát.

És ez az, mire szükségesnek látjuk a szászok józan részét előre figyelmeztetni. Ha volt idő, egy bizonyára a mostani az, midőn kísérletet tehetnek az ösbűnökben megrögzött pap- és hivatalnok clique uralmának lerázására. Az állam a maga részéről megadta az eszközöket, a szász nép életrevalóságától függ, hogy felhasználja azokat.

Am, ha nem teszik, az ők bűnök, ők fogják viselni következményeit is.

Justus.

— A birtokrendezéseknél gyakran szükségessé válik gondoknak kirendelése, kiknek díjait legtöbb esetben előlegezni kell. Ezen előlegezések körül való eljárás eddig sok kellemetlenségre adott alkalmat, miért is a

mennyit szolgálnak. A szabadban levő camellia fák gyakran roppant magasak; ha először látjuk, midőn rakva vannak s pompáznak fenséges virágaikkal s bimbóikkal, meg vagyunk lepve, s e csudafa előtt bámulva halgatag állunk meg. Ez mennyi látvány, melyre hiányzanak a szavak.

A virágzás, az időjáráshoz képest márczius közepén vagy april elején kezdődik s tart egész májusig. Sok gondot fordítanak a tenyésztésre, mely ottan ültetés, ágak s levelek útján történik; az olasz kertészek e tekintetben egészen különös ügyességgel bírnak.

A mi a levelek útján való szaporítást illeti, erre vonatkozólag meg kell hogy emlékeznünk tudományos világ által jól ismert lipsei dr. Bauer Györgyről. Ő Gleichenben született s az akkori idők szokása szerint, midőn az irodalom terére lépett „Agricola György” nevet vett fel. — Egy kevéssé ismert műve van, melynek czime: „Azon mesterség, hogy kell a gyökerekből, ágakból s a levelekből új növényeket előállítani.” A camelliákkal gondos és pontos ápolás mellett igen könnyen el lehet érni, hogy a zöld levelek gyökeret verjenek, csak hogy az egész módszer egy kissé sokáig tart. — Verschaffelt már 1835-ben sikeres próbát tett ezzel, s a Gentbe 100 francia mértföld távolságról küldött levelek is gyökeret vertek.

Németországban Henrich porosz herczeg küldötte Vilhelmine nevű nejének Hessen-Casselból, — az első camellia-bokrétát. — Ezt a schwatzingeni híres kertben készítették, s minden egyes virág két Friedrichsd'orra került.

Henrich herczeg a II-ik Frigyes által reá erőszakolt menyasszonyával nem rokonszenvezett, miután ő más bilincsekben nyögött.

belügyminiszterium, mint értesülünk, a díjjaknak az állampénztárból leendő előlegezésének osztályozása iránt legközelebb egyrendeletet fog kibocsátani.

— A romániai emlékiratra vonatkozólag írják Bukarestből a „Pol. Corr.”-nak: „A mit külföldön a romániai emlékirat konsztantinápolyi fogadtatásáról s különösen a török külügyminiszter partialis ígéreteiről írnak, az egész alaptalan. A porta ez irányban még semmiféle nyilatkozatot nem tett. Románia még mindég a legjobb viszonyban áll a portával, mert egyfelől a porta elismeri, hogy komolyan törekszik a semlegesség fentartására, másfelől itt jól tudják, hogy a fenforgó körülmények közt kívánalmak teljesítése oly hamar nem történhetik meg, mint ha normalisak volnának a viszonyok.

— A Románkamra egyik legközelebbi ülésében Jonescu képvis., az új cabinetben most már külügyminiszter, felhivta Cogolniceano minisztert a neutralitásra vonatkozó diplomatiail levelezés közlésére. Ideje — mondá, — hogy megszűnjék a titkolózás, s a román kormány kövesse más államoknak, p. az angolnak példáját, hogy az ország tudja, miként áll, s a kamara szavazatát adhassa a béke és semlegesség politikája fölött. — A külügyminiszter válaszába, hogy a régebben czélserűnek tartott titkolózással már szakított, a mennyiben a kamara által választott bizottságnak előterjeszté a kérdéses levelezést, s hogy a kérdéseknek véget vessen, készséggel nyilatkozott a levelezésnek az egész kamara elé terjesztésére.

Cogolniceano természetesen annyit fog előterjeszteni, a mennyit czélserűnek lát, hogy a kamara bozzájárulását kinyerje. S a közvétel valóban felesleges, mert a román politika ma már egészen tiszta. Románia fentartja a neutralitást. — Jatropolu képviselő azon kérdésére, hogy Románia a „veres kereszt” sebesültápolóinak, kik innen Szerbiába küldettek, miért tiltá meg Turn-Severinél a határon való átmenetet, azt válaszolá Cogolniceano, hogy e tilalom addig tartartott fenn, mig megérkezett a porta azon válasza, hogy az átküldés ellen nincs semmi kifogása.

A háboru.

A döntő katasztrópha a harcztéren mind inkább közleg. A szerb déli csapatok kiszorítottak szombatban Knjazevaczból, mely a lángok martaléka lón s Bánja vagyis Alexináz és Deligrad felé vették útjukat, mely utóbbi

Midőn később nejjének bájjait felismerve, szerelme megnyeréséért küzdött, már késő volt! A legdrágább virágbokrétaik sem voltak képesek a szivéből erővel kioltott vonzalmat újra felbreszteni.

Pétevárt a camellia a legkedveltebb növények közé tartozik s decoratiokra, bokrétaikra s hajdizsítékre használják.

A haute volée-hoz tartozó hölgyek ottan nem kérdezik, hogy egy táncostályra mennyibe kerül egy ilyen virágkesség; 300 sőt 400 rubelt is fizetnek egy garnitúrát, t. i. koszu-ruért, bokrétaért s a báli ruhának élő camelliákkal való feldisztítésért.

Oroszországban a nyár rövidsége miatt a növényt, hogy tökéletes virágzásba jöjjen, melegséggel kell kényszeríteni a növesre s ha ez rendszeresen történik, akkor ott is épen oly gazdagon virágzanak, mint bármely más országban.

Gróf Nesselrode-nak a fűvészkert szomszédságában levő kertje különös szép camellia virágjai által tűnik ki. — Ily virág hamaszt, mely az összes leveleket elfedi, csak ritkán lehet látni. A virágzás idejében az előkelő világ Pétevárról mindig e kertbe zárandokol; a fűvészkert is minden lehető elkövet, hogy camelliáival birre verekedjék, de a nevezett gróf kertje diszpéldányok tekintetében sokkal előbb áll. —

A természet törvénye, hogy növények, melyeknek csak egy eredeti hazájuk, Martius szerint „paradisomok” van, mihielyt onnan el-távolítottak, sarjadékaikban annál inkább képesek az elváltozásra, a camelliánál is erősi-téte nyér.

két helyen, mint a szerb miniszteriumban állítják, a szerbek főhadereje van. Tehát Alexináz felé concentráltatik a szerb haderő: mig Szerbia délkeleti és nemskokára északkeleti része a törökök kezébe kerül.

A szerbek már két hét óta hátrálnak. Hol fognak megállapodni? Hol fogják magukat döntő átkötésre készíteni, tudni nem lehet. Minden valószínűség azonban oda mutat, hogy Dél-Szerbia valamelyik pontján a Morava-völgyön.

Mu khtar pasa helyzete is Herczegovinában nem oly kétségbeesett, mint eddig feltűntette volt. A „Tagbl.” arról értesül ugyanis, hogy Muktár pasa felhagyott az osztrák területre való lépés eszméjével; hanem el van határozva mindvégig védelmezni Trebinjét, mely a szükségesekkel el van látva; azonkívül Dervis pasa Albániából már utnak is indult egy hadosztállyal Muktár segítségére s nyolcz nap alatt Trebinyében is lehet.

Bosznia annexiójáról írja az „Extra-blatt” hogy az Ausztia-Magyarország részéről már „kicsinált dolog.” Már ismerik is az új helytartót.

Ugyanis Rodich báró lenne kiszemelve a „Reichsland” kormányzójának s e végett e napokban Bécsbe fog menni.

Azt is hírellel a nevezett forrás, hogy a katolikus kolostorok előljárói s a zsidók az annexió mellett agítálnak.

Berlinből írják, hogy a cserkeszek állítólagos kegyetlenségek következtében történt felszólására azt felelte volna a porta a hatalmaknak, hogy Szerbiát és Montenegrót, valamint a fölkölöket nem tekinti hadviselő felelőnek, hanem csak rebelliseknek, kiket el akar tiporni, s ennélfogva nincs helye a brüsseli hadjogi congressus alapelveinek alkalmazására. Ugyanezért maradt volna el a hatalmak együttes actiója a „kegyetlenségek” elleni tiltakozásra.

— A kaukázusi cserkeszek felkelését a „Nord Allg. Ztg.”-ban egy szentpétervári félhivatalos tudósítas gúnyolódva említi fel s tisztán csak Oroszország ellen szándékosan koholt hírek tartja. Több érven kívül, melylyel ezen felkelést megczáfolja, felhozza azt is, hogy Nikolajevics M. nagyherczeg s a Kaukaszus kormányzója Baden-Baden-ben mulat. E félhivatalos jelentés szerint nem is valószínű, hogy a Kaukaszusban egyhamar felkelés legyen.

A harci sebesültek ápolására hivatott genfi nemzetközi bizottság a genfi egyezményhez hozzájárult államok bizottságaihoz felszólítást intézett az ieánt, vajjon nem tartanak-e

Ha Japánt mint központot elfogadjuk s a távolságokat fontolóra vesszük, akkor a camelliának természetesen különböző virágokkal ellátott nagyszámu növényt kellett előállítani, minthogy a különböző éghajlatok különféleképpen is működnek a termékenyítésre. A camelliának mesterséges termékenyítése, a virág himporának különös tulajdonsága által, igen meg van könnyítve, — sőt tudni akarják, hogy gondos elhelyezés mellett a porban termékenyítő tulajdonságát megtartja. Haguin Gentben 65 napig tartott virágimport papirba begyűjtölve, mely még tökéletes erőről tanuskodott.

A Physiologok azt mondják: „minél több a világosság, annál sötétebb a szín” — ez többeket azon balhiedelemre vezetett, mintha a camelliának sok világosságra volna szüksége. Ez korántsem áll. Kevés növény gyűlöli annyira a világosságot, mint a camellia. A növény levelei, épen mint az emberek és állatok bőre, izzó likakkal van ellátva, melyek kinyílnak és bezárulnak. A világosságot, levegőt és nedvességet beszívó ezen szakszák oly számosak, hogy némely levelel tömegesen fordulnak elő. Így például az Iris Germanica levelén 11,572-öt, a Cobeas scandes levelén 20,000-et s a szegfű levelén 38,000-et fedeztek fel nagytító üveggel. Ezek a növényeknek lélegzési szervei, mint épen a mi tudónk és bőrnk, s ezért ezeket a növények tüdeinek is neveztek. —

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Camellia története.

— Strantzól. —

(Folytatás.)

A virágkedvelők közt volt egy gazdag Mortier nevű sűtő; bármily drágák lettek is volna az is csemeték, ő egynek birtokába kellett hogy fusson, jöjjelhet az egész világ camelliára várt, mint egykor tulipánra!

Mtier, a fűvész sűtő, nem mindennapi fő volt ő éjjel és nappal a legnagyobb figyelemmel iserte e növényt e a megvásároltak között érevelt egyet, mely minden oldalról le volt ágra s melybe különös módon egy teljes camellia volt birtokába, a szemzésnek oly módját tázotta s ez által sok különlegességeket mutatott fel. Mindazonáltal a tökéletességéből még sok hiányzott, minek következtében új kísértek tetteket s 1816-ban sikerült a híres virágpoló Casier Louisnak e feladványt teljesen megoldani.

Azövetkezés megmutatta, hogy a helyes út megitt találva; a szemzésnek e módja szerint szaporítás és nemesítés könnyen és gyorsan volt eszközölhető.

A oltság elhelyezésének módjára nézve története később változott, de a Casier által a kezelé illetőleg követett mód, hogy t. i. a melegágon azon perczben olták be, midőn a csemete ihajt, mai napig jónak bizonyult.

feladatuknak a keleti harcztéren működésüket kifejezni? A szentpétervári bizottság ennek következtében a becsi orosz követtség útján kérdést intézett Bécsben, hogy nem volna-e neki szabad Ausztria-Magyarországon át a sebesültek ápolására szükséges tárgyakat Belgrádba szállítani? A közös külügyi kormány erre azon választ adta, hogy ilyenmő küldeményeket a törös kereszt nemzetközi jelvénye alatt szabad szállíthatnak a harcz színhelyére. A szállítás hir szerint vasuton Budapestre s innen Szerbiába a Dunán fog történni.

Knyazsevácz bevételéről a „Taget Presse” a következő táviratot közli aug. 6-áról: A török csapatok ma déiben elfoglalták a Knyazsevácz körüli területet. A szerbek teljesen megverettek. Kezdetben rendes visszavonulásuk közben Knyazseváczot legették. A visszavonulás később vad futással fajult. A hadsereg egy része észak felé fordult, hogy a Zajcsár előtt álló hadtesttel egyesüljön. A másik rész nyugot felé retirált s Banyát igyekezett elérni. A törökök erőlyesen üldözték a szerb hadsereget s senkinek sem adtak kegyelmet. Ozman pasa birtokába vette Knyazseváczot s az útát Topláig megszállotta. A parancs az előnyomulásra azonnal kiadott s a török csapatok az ország belseje felé már megindultak.

A harcz csütörtökön kezdődött. Az ottoman seregek kiűnően harcoltak. Kerim pasa folyvást küldö az erődítéseket, szintugy Ejub pasa Babina-Glavából és Pirotból. Csernajeft Deligrádban van, az elődítések, melyeket a szerbeknek küldött, későn érkeztek, akkor, midőn a harcz már el volt döntve. Ez erősítés 4 zászlóalj millitiából és 3 zászlóalj önkéntesből állott, kik csaknem egészen megsemmisítettek.

A veszteségekről semmi pozitív jelentés nincs, a szerbek azonban állítólag borzasztó sokat vesztek. A harczmezőt 2000 halott borította, a foglyok és sebesültek száma állítólag két annyi tesz. Azonban a törökök is sokat szenvedtek.

— A szerb hadseregben lévő románokról ezeket írják a „Hamb. Corr.”-nak: Mindenfelől élénken panaszkodnak, a szerb-románok fölött. A román ezredek nem állják ki a tüzet az ellenség előtt s már több csatában gyávasságuk következtében a csata szerencsétlen kimenetelét okozták, úgy hogy komolyan arról gondolkoznak a sereg magasabb köreiben, hogy amaz ezredeket feloszlassák és századonként a szerb ezrekbe osszák be, de még azonkívül kizárólag oláhok azok, kik kém szolgálatra adják magukat a törököknek. Eddig 30 kémét fogtak el s azok egytől-egyig mind oláhok voltak. A kémek fölött ítélő bíróság Pozsareváczban van s oda vitetnek most e foglyok. A bebizonyított kémkedésre kiszabott büntetés természetesen nem más, mint halál. Ha látja az ember Pozsareváczba vitetni az oláh kémeket, valóban azt a kérdést teszi önmagának, hogy honnan merítik hát az oláhok a bátorságot, miután tudva van, hogy kémnek bizonyos értelemben több bátorságra van szüksége, mint a becsületes katonának.

— Zajcsár mellett pénteken és szombaton egyre folyt a harcz; a szerbek állásaikból kiűztek. A szerbek egész rendetlenül futottak Paracsinig. — Knyazseváczból Alexinác felé futottak, számos ágyut hagyván a törökök zsákmányul. A törökök előnyomulása a zajcsár-paracsinói és knyazsevácz-alexináci uton kezdődött. A czél egyelőre a bolgár Morava, hol a két török hadsereg egyesülni, s innen az ország északi része ellen fog vonulni.

Legujabb.

Widdin, aug. 7. Hasszán pasa tegnap négy zászlóaljjal, három ágyuval és 200 cserkeszrel átkelt a Timok balpartjára. A szerbeket kölcsönös heves ágyuzás után visszaszorították.

Nándorfehérvár, aug. 7. A főhadiszállás Csupriára megy át, a melyet elcsámezolnak. Milán fejedelem elhatározta, hogy az ország minden talpalatnyi földjét az utolsó csepp vérig védeni fogja. Krusevacz ég. A törökök onnan is előnyomultak. A rémülés leírhatatlan.

Nándorfehérvár, aug. 7. Szerbia tegnap valamennyi nagyhatalomhoz követítésért folyamodott. Natalia fejedelemmő az igazottság következtében megbetegedett. Semendriát s Kragujevaczot gyorsan erősítik. A törökök állítólag Krusevaczra is bonyomultak. A helyzet válságos.

Kalafat, aug. 6. Hassan pasa 8000 főnyi többnyire irreguláris csapatall megátadta Prilita mellett a szerbeket s megverte őket, felgyújtotta Politot; átmént a Timokon s Grijant rohammal bevette. Grijan, Polit és még három szerb faluban harálsoltak s a helység eket felgyújtották. Lesjanin erősítéseket

von magához. Knyazsevácz tegnap óta a lángok martaléka és egészen török kézben van.

Viddin, aug. 6. Hassan pasa három gyalogzászlóaljjal, néhány lovasszázaddal, két ágyuval és egy nem rendes csapatall az izvori főhadiszállást kémsemlé végett elhagyván egészen félóránra nyomult Zajcsár közelébe, hol erős szerb hadosztályra bukkant, de azt élénk csata után megvervén, a törökök Gizlas és Vratarnicza szerb falvakat elfoglalták. A harcz közben e két község lángba borult. Miután a csata késő éjjelig tartott, a mindkét részrőli veszteségek ismeretlenek.

Negotin, aug. 7. A negotini kerület összes lakossága épen e pillanatban felszólított, hogy családait és ingóságait az ország belsejébe szállítsák. A szerb csapatok parancsnoka e rendeltet teljesítését erőszakos rendszabályokkall fenyegetés mellett hagyja meg. Egy török hadsereg bevonulásának veszélye közel van.

Belgrád, aug. 7. Hiteles forrásból jelentik, hogy a Boszniába benyomult s a Drina hadsereg előőrsi csapatát képező s többnyire magyar szerbekből álló önkénytes legió tisztjei ellen fellázadt, s azokat mind agyonverte. Ennek okául azt adják, hogy az önkényteseket mindenütt exponálták az ellenséges ágyutűznek s ez indította őket arra, hogy fellázadjanak.

Bécs, aug. 7. Az itteni lapok azon több oldalról jelentett hírével szemben, hogy a montenegróiak Osman pasát lefejezték volna, a „P. C.” jelenti Cetinnyéből, hogy Osman pasa f. hó 1-én ért Cetinnyébe, hol egy vendégül jelölték ki szállásul. — A fejedelem oly kitüntetéssel bánt vele, hogy azon ebédre is meghívta, melyet a vucidoli győzelem ünneplésére adott. A fejedelem az esellet Szelim pasát is a legnagyobb tisztelettel temettette el.

Belgrád, aug. 7. A Timok mellől jövő hírek miatt, melyeket a kormány már 4 nap óta eltitkol, itt rettentő felháborodottság uralkodik. Olyant is beszélnek itt, hogy egy bizonyos tábornoknak, ki a benne helyezett reményeket nem tudta teljesíteni, 50,000 frank „Abfertigung”-ot kell adni.

Belgrád, aug. 7. Lesjanin jelenti, hogy egyes török csapatok égetve és pusztítva átnyomultak a Timokon, azonban ismét visszanyomattak. A szerb főbáderő Alexinácban van. Horvátovics Bányát erősíti, hova, mint mondják, a legnagyobb rendben érkezett meg. Knyazsevácz és Zajcsár közt jelenleg nincs szerb csapat.

Belgrád, aug. 7. Itt tegnap óta ki-mondhatatlan nyomott a hangulat. Nevezetesen, hogy most Oroszországnak tesznek megerőszakolást, mivel a szerbeket minden segítség nélkül hagyja. A dunai monitorok közül az egyik ismét visszatért. Risztics megérkezettől semmi hir.

Magyar lapok szemléje.

Az „Ellenőr” szerint nagy megnyugvására szolgált a nemzetnek, hogy kormányunk hűséges öre volt érdekeinknek eddigé Magyarországon s nagy megnyugvására van, hogy erőlyes védője azoknak Horvátországban is, mint a bellóvári és pakraczi elfogatások bizonyítják. Hol az üzemek fészke az iskolák terme lett, mint alvidekünkön s mint Pakraczon, hol a lelkesek és tanárok, meg a néptanítók terjesztik a hálátlanságot a hon iránt, a gyűlölséget a nemzet tagjai közt: ott elérkezett az erőlyes cselekvésre az alkalmas idő. Bánják el velők a kormány igazságos erőlyével, harag és gyűlölet nélkül, a mint a nemzet erőlyéhez és méltóságához illik. Ez az eljárás bizalmat és szeretetet ébreszt maga iránt Magyarorszag határain belől, becsülest és tiszteletet azokon kívül.

A „Hon”-ban Körösi Sándor int, hogy óvakodjunk más állam feldarabolásához nyulni, sőt ha ezt mások akarnák tenni, ezt teljes erőnkkel megakadályozzuk, mert a mit megtesznek ma Törökországgal, ugyanazt megtehetik holnap velünk. Legyen tehát továbbá is jelszavunk a be nem avatkozás, a török terület épségben fennmaradásáa javított állapotban és végre hogy: Nem kell Bosznia semmi alakban.

A „Kelet Népe” nem hallgathatja el a helyi egyéni véleményét, hogy a nemzetköziség megnevezését, a mint az eddig tartatni szokott, a termelők érdekeinek meg nem felel. Ezek érdekeinek csak oly intézmény felelhetne meg, mely e gabona vásárnál sokkal állandóbb jelleggel bírna s mintegy folytonos mintatért képezne, melynek alapján realis üzletek jöhetnének létre. A nemzetközi gabonavásár, a mint most van, egy üvegközi növény, majmolása a külföldnek, oly intézmény, mely pár óráig felkölti néhány kereskedő figyelmét, de melyről az ország alig vesz tudomást s mely valódi hasznát gazdasági érdekeinknek nem nyújt.

A „Pesti Napló” általában a ministerialis teendők czélszerűbb beosztása miatt is partolja a külön földművelési ministerium tervét. Kívánja, ne zárják el a tért a tehetségek elől s jusson kinek-kinek a magáé. A valóban egész embert igénylő földművelési szakmát bízzák azon jelesek egyikére, kiket e téren felmutatunk; a magyar gazdák, kik a kormány polczán ülnek, ne felejtkezzenek meg a gazda kö-

zöntség érdekeiről. Nem bir lemondani a reményről, hogy a magyar kormány elkészíti az e terv valóstására szükséges törvényhozási intézkedéseket s ez által egy régóta hangoztatott óhajnak tesz eleget.

Román lapok szemléje.

A „Telegr. Rom.”-ban Román Miron g. keleti érsek hivatalos körölvényével tudatja, miként ő felsége, a m. kir. közoktatási miniszter ajánlatára 1875-ben elrendelte, hogy az erdélyi g. keleti egyháznak 1861-ben megadott állami segély évről évre kiszolgáltatassék, oly formán, hogy ez állami segélyből 1000 frt mindig a g. keleti seminarium fenntartására fordíttassék, a fennmaradó 24,000 frt pedig a közoktatási m. kir. miniszter által a lelkesek és esperesek, sőt a g. keleti községek között osztassék ki, azon összeg ellenben, melyet a miniszter nem osztana ki, a g. keleti érsek rendelkezése alá bocsátassék az alsóbb papság közt leendő kiosztás végett úgy, hogy a segély 50 frtnál kevesebb s 100 frtnál nagyobb ne legyen, s hogy csak az esperesek kaphassanak 20 frtnyi segélyt, s különösen csakis azok, kiknek csekély a jövedelmük, s kik hűség és szorgalom által hivatalukban magukat kitüntették. Ezen legfelsőbb intézkedés folytán tudatja az érsek, miként a consistoriummal egyetértőleg elhatározta, hogy az esperesek 200 frtot, az esperesi-administratorok 120 frtot, s az érdemes lelkesek 50 frtot kapjanak a már utalványozott állami segélyből. Az érsek körölvényének végzavaiban kifejezi, miként az intézkedés tisztán arra mutat, hogy ő felsége atyailag, s kormányja jóindulattal viseltetik a g. keleti clerus iránt s azért meg van győződve, hogy a papság mindent el fog követni az ő felsége iránti hűség s a kormány iránti engedelmességre vonatkozólag.

Az „Albina” kolozsvári levelezője azt hiszi, hogy a kolozsvári renegát mágánások csánójának régtől fogva nem tetszett az, hogy Kolozsmegyéének mintegy 190 községében a hivatalos nyelv román. Ezért az alispán a rovatos kimutatásokat csakis magyar nyelven küldötte meg a községeknek, miért a bizottsági ülésben interpelláltatott is. Az alispán erre azt felelt, hogy azért nem küldötte meg román nyelven is, mert nem akarta. S a bizottság e felelete, tudomásul vette. De a magyar urakat — a levelező szerint — még az is szomorítja, hogy számos községi magyar tannyelvű iskolát állítottak be, s a románok még se küldik gyermekeiket e magyar iskolákba, hanem kilódnak a hogy lehet, s fentartják felekezeti iskolájukat. E czélból a községek nagy része a három havi korcsmárlási jogot, s az állam-kölcsön kötvényeket a felekezeti iskoláknak adták, hogy fedezzék evvel a tanító jövedelmét. S mit tettek az urak? Azon ügy alatt, hogy a községek javait nyilvántarthatassák, bizottságokat küldöttek ki a községek javainak leltározása végett, mely bizottságoknak aztán az alispán megfelelő utasítást adott. Azonban örend, hogy a megyei bizottság ez ügyben tapintatosan járt el, s meghatározta, hogy mi és mennyiben képezheti a község vagyonát. Végül felhívja az intelligenciát és a papságot, miszerint gondoskodjanak ideje-korán, hogy a fennemlített javak a felekezeti iskoláknak mindenütt adassanak át.

A „Gaz. Tr.”-nak bukuresti levelezőjét bántja az, hogy Oláhországról azt írják a becsi és budapesti lapok, hogy nincs pénze, s hogy háboru esetében 60,000 embernél többet fel nem fegyverezhet, holott a veszedelem idejében tudni fogja az oláh kormány, hogy kell a gazdagoktól kölcsönt venni, a mint vett Ausztria 1854-ben. A legnagyobb bajok az oláhoknak az, hogy keressenek és találjanak szövetségéseket arra az esetre, ha a szomszéd nagyhatalmak közül valamelyik a párisi szerződést a kard hegyére állítaná, vagy megkísértené földjükre lépni. Az oláhok a három szomszéd nagyhatalmasságban nem bíznak. Oroszországot nem gyűlölik annyira, mint a mennyire félnek tőle. Törökországban nem bíznak, mert zsarnokságát még nem felejtették el. Az Osztrák-Magyarországhoz való közeledésről pedig semmit sem akarnak tudni, a népben ez utóbbi hatalmasság iránt rokonszenvet nem lehet találni, s az egész hadsereg épen úgy érez, mint a nép.

BELFÖLD.

Alvincz, auguszt. 6. 1876.

(Alvincz társadalmi életéből)

Martinuzzi városa csendes elvonultságban éli napjait, holott e kis körben több olyan mozgalom van, mely megérdemli a nagy közönség figyelmét.

Rövid hét év előtt állami iskola nyílt itt meg, hová már 180 gyermek jár. Makray Sándor buzgótsága folytán dalárda és zeneegylet létesült. Ezeknek költséget és kellékeket évekig Makray ur adott, de már annyira szervezte van az egylet, hogy elnököt (Gondol Dániel), p. érnitörököt (Butyka Dániel), karnagyo-

kat (Makray S. és Apáthy Miklós, tanító) választhatott, igazgató bizottsággal és rendes védelemmel rendelkezik. Közlebről jól sikerült zene- és dalstételt adott pártól tagjai javára, hol öröm volt a terhes munkával foglalkozó iparosok gyors haladását és dicséretes buzgalmit szemlélni.

Tűzoltó-egyletet is szervezett ez a kis város, mint annyival inkább sietek fel-emliteni, mert a „Kelet” szemlése még nem szerzett tudomást felőle. Parancsnok: Deák György jegyző s van 60 működő tagja, kik mászók, szivattyusok, vízszerek, rendfentartók. Tagjai többnyire iparosok s az intelligenciából csupán a tanító-testület járult hozzájuk, holott nekik kellene jó példával elől menni s az ök érdekeiket van hivatva ez az egylet leginkább elősegíteni. Reméljük nem is tart sokáig ez a merevség, hisz egyik birtokos gazdasági épülete körül már fényes példáját adá ez egylet életrevalóságának, noha ez az ur tán azután sem érezte magát arra kötelezve, hogy tag gyanánt jelentkezék. Gyakorlatot az igaz nem igen tart az egylet, mi nem eléggé dicsérei egyebekben elismerésre méltó készségüket. A „Victoria”, ugy hallom, jutalomban részesíté ez egyletet. Állandó évi segélyt is rendszeresíthetne részükre, mert Vincz igen sok telek által ven érdekelve.

Méhészet tekintetében is egy párját ritkító teleppel dicsekedhetik Vincz, Nagy Pál postamesternél, kinek kasai Durzon, Berlepek rendszerében készítrék s minden idevágó gépet alkalmaz. Az iskola vehetné nagy hasznát e keze ügyébe eső teleknek s jól is tennék az illetők, ha módját ejtenék, hogy a tanulók rendszeres utmutatást nyerjenek Nagy urtól.

Deanu garázdálkodásai Szászsebes környékén.

Alvincz, aug. 6. 1876.

Deanuról nem oly rég jelent meg egy értesítés, mely némi lovagiaságot tulajdonít a birneves rablónak. Az alábbiakból azonban elég világosan kiderül, hogy ő kegyelme bizony a legközségesebb rabló, a ki a lehető legrövidebb elbárást érdemelne meg.

F. hó 2—3 közti éjjel ugyanis többet magával berontott a Szászsebes víze mellett elszórtan fekvő Sugág községébe s előre megá-lapított terv szerint körülvette embereivel mindenekelőtt 11 óra tájban Nicolai Marc gazdag paraszt lakását. A 70 éves ősz ember már ágyban fe-küdt, de neje épp akkor ékezővén valahonnan haza, még vacsorált, míg lánya a pitvarban egy malé sütésével foglalkozott. Ez utóbbit legott külön vezették a zsiványok, kiknek számát 13—15-re teszik. Azután hárman felemelt jatagánnal berontottak a szobába, megtitván a legkisebb neszt is s pénzt kérték. Miután az öreg nem akart adni, lehúzták ágyából, kegyetlenül ütlegetni, majd zsurni kezdeték, sőt az épen kívülben levő malé háját lebontották s hassal a forró pépbe tektették. Ez alatt szoros kutatást tartottak s sikerült 80 frtot kaparítani, sőt a konyhán egy fűzskán elásott nagyobb mennyiségű arany ezüst pénz is kezükbe került, miről a szegény öreg mit sem tudott, mert valószínűleg elhalt felesége tette oda. Ekkor még jobban felébredt kincságyuk; odamutatták a taált pénzt s újra ütlegetni kezdtek. Az udvarról egy ugylátzó vezér kitálta, hogy van viaszuk aszall mind telecsepegették az elkinzott szerencsétlen testét, főleg haját. Bőré összehúzták s úgy verték fegyvereik fokával; bőre alá hosszában beszúrkáltak. Fiát szintén elévették s annak hátát egy kézi mérleg (kompona) nyelvél ütögették végig. Alkalmassint ök is beféradtak a kínzásba s özszekeőözve az elgyötört háziakat, elvonultak onnan mintegy 10 percznyire Krem nevű emberhez.

Annak emeletés háza van s minthogy hozzá szállnak mindig a közigazgatási tisztviselők, fel se tűnt neki, mikor udvarán neszt hallott, sőt lépések is hangzottak lépcsőjén felfelé. Minthogy ajtót erre nem igen zárnak: akadálytalanul jutottak be a zsiványok. A gazda kérdé kilétekül, mire ök úgy feleltek, hogy csendőrék jöttek házához, gyujtson világot. Mikor gyertyát gyujtott, elébe állott egy ifju ember s kérdé: ismeri-e Deanut? Erre ő nemmel felelt s a betyek jövényén mellét ütve kijelenté, hogy ő az a hires ember, adjon neki pénzt. A megijedt gazda odautasítá ládájához öket, hol 300 néhány frtot kaptak is, de azzal nem érték be s rettenetes ütlegek közt többet kívántak. Szegény embernek valóban nem volt többje, s nem adhatott.

Ekkor 12 éves növendék leányát kezdték gyötörni s csak hosszu kínzás után mentek el, magukkal vivén a fali óra lánczát. Az óra épen fél 12-ön állott meg.

Egyik házánál sem tudják, hányan lehetnek bizonyosan a támadók. Többnyire uriasan, pantallóban, fekete kabátban jártak s csak néhány kormozott arcu olázkodott közöttük. Ezeket falusi czinkosoknak tartják. Jól el voltak látva hátultöltő fegyverekkel, revolverekkel, gyilkoló szerszámokkal.

Mindjárt a falu mellett egy kukoricza,

földön kezdtek osztozkodni. Egy tarisnyát ott feledek s abban csupán urva sóval telt faku-pa volt. Néhány sajton vül egyebet nem vittek el. Azt beszélik, hogy a mare zsidóuluj nevű sziklán, ide 2 órára azon az éjen rop-pant tivornját vittek vége, lövöldöztek, kur-jantgattak, énekeltek. Hilk, hogy Kutyalván Kolbaszi bírónél is próbkoztak.

Az egész környék jöveg van rómúlve, mert védtelen voltak meett valóban ki van-nak téve prédául. Szászsebesen, Szerdahelyen nincs katonaság s e hosu völgyben itt a Sebes víze mellett 5 falu ngy szál csendőrsines, holott minden nyra oda mutat, hogy erre van fótányájuk. Valban kívánatos volna, ha a kormány N.-Szebebről (Szászvárosig) több irányban honvédek, vagysorkatonák által vádelmet nyujtana, sőt több irányban hajtódászatot rendeztetne, me az mégis bosszantó hogy néhány szökött kalpa-főle ember miat egész környék becsület kereseménye örökös veszélynek legyen kitéve. A helyzet jellemzésére legyen elég az, hogy Alvinczen több birtokos nem tartá fellegesenek elővigyázati intékedéseket tenni s ckanem minden helységben rémitgetik a gdagabb egyéneket a Deanutól keltezett izenekkel. A szerencsétlen sugágiak érdekében aykszolgabíró minden lehetől megtéti, a szászsebesi csendőréket kirendelte s Lukácsfy Vics derék járási orvost gyógyszerekkel kiküldt de ilyen rendezett hada ellen nagyobb erő volna szükség s a köznyugalom érdekei pancesolják, hogy a kormány győkeres orvoslati gondoskodjék.

A Királyhágón nneni kerületi tűzoltó-szövetség statisztikája.

(Folytatás.)

Szász-régéni ákentes tűzoltóegylet székhelye SzászRégén, Tordamegye, alapított 1874. febr. 1-én, begyakorolta Schuster Henrik, van 16 működő és 32 pártól, összesen 296 tag, 90 lakosra 2.97 tűzoltó, vagyis ugyanannyi ázálék esik. Az egyletnek jelenlegi előljárója Kinn Gottfried János főparancsnok, a kisegítő-egylet pénztárnoka. A csapat mászója (27), bontókra (21), szivattyusokra (51), vízszérőkre (26) és rendfentartókra (35) oszlik, tisztetek száma 18. A működő tagok foglalkozásukra nézve: kereskedő 16 (9.8%), ipari 115 (70.3%), gazda 3 (1.2%), tisztviselő 11 (6.8%), lelkész és tanító 11 (6.8%), egyélfoglalkozása 8 (5%). Az egylet összesen három darab feeskendővel rendelkezik, ezek közül sttó nagyobb és egyik kisebb, ugyanis egy lepfesfekendő Walsér budapesti gyárából és egy leszerezhető hydrophor Magirus ulmi gyárból, mindkettő szívó és nyomó készülékkel, vgre egy kisebb mozdonyfeeskendő, csak nyóásra berendezve, szintén Magirustól, szerelnyelátárát az egylet nem tartja eléggé megfelelőnek, a mi, főleg a személyes szerelvényre izve állhat, a mennyiben bontók, szivattyusok és vízszerek minden szerelvény nélkül vanni, miglen a mászók övvel, zárkapocsossal, baival és mentőszeggel, kötéllel, sisakkal és nyíló sippal, a rendfentartók sisakkal, mentőcsokkál és baltával vannak ellátva. A tagk saját költségén beszerzett egyenruha kő zubbony és fekete bőrszárkál áll, a sztesek rangját a különböző sisakok és forgó jelzik. Feeskendőház és szertáru egy nyitotttizin szolgál, mely tágas és nagyon szellős, e nem elég száraz ajtó nincs. A jelentésérvben 12 mászó, 3 bontó, 3 szivattyus, 8 vízszérő és 4 összgyakorlat tartatott, egy-ez izben a tagoknak mintegy fele szokott mejelelni. A gyakorlatok önalkotta szabályzatserint folynak le, a mászógyakorlatok a nag-sebeni mód szerint. Az egylet működési teretét feltétlenül SzászRégén, feltételeesen pedig vidék is képezti, ha a tüzest felette messze nem esik. Az egylet csak kivételesen teljes rszolgalatot, az éjjeli örködést a városi baktek végzik. Az egylet tevékenységét a jelentésérvben öt tüzestet vette igénybe, egy kis csajtja példázálan elsőánssággal és kitartással 18. ápril hó 12-én a marosvásárhelyi nagy tűrésznél működött. A tűz jelzése az éjjeli őrlvagy mások jelentése által történik, a riasztára a városi dobos, tűzoltó kúrtósok és haragkongatás működnek közre. Az egylet fogatokal nem rendelkezik, a szerket rendesen aegynység továbbítja, mig vizet a helybeli olgárság szállít. Az egyletnek rendes könyvtárese nincs. A tüzoltás elméletéből a másók, mint csővezetők nyernek előadást. A szász-régéni tüzrendszeti szabályrendelet nagyon jó és az egylet alapszabályaira támaszkodik a rendes segélyezést esetről-esetre a városi hűség eszközi. A helyhatóság és egylet nagy jó viszonyban élnek, a biztosító társulatokkal semleges viszonyban van. Az egyleti társas ét fejlesztésére koronként bálók, összejövetele és kirándulások rendeztetnek. A jelentéstev egylet hájtandóának tartja, hogy a biztosító ársulatok, melyeknek a létező tűzoltó-egyletekkel szorban háznakra szolgálnak, nemcsak nag városokban, hol ado-

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. augusztus 9.

— **Királyunk ő Felsége** mult hó 29-kén Ischlben sétálván, egy gyermek javeszélését hallotta. Felpillantván, azt vette észre, hogy egy sziklán egy körülbelül négyéves gyermek függ, alatta az örvény s a gyermeket a legnagyobb veszély fenyegette. A király azonnal felkúszott a sziklára, és mint ügyes zergevadász átugorván az örvényt, megmentette a gyermeket. Ez egy szegény asszony gyermeke volt, de midőn a király elé térdre borult, a király őt figyelmeztette, hogy jobban vigyázzon gyermekeire.

— **A vallás- és közoktatásügyi m. királyi minister** Gótti Károly n.-szabeni állam-főgymnásiumi rendes tanárt a győri főreáltanodához helyezte át.

— **Ő felsége** vallás- és közoktatásügyi magyar minisere előterjesztésére Demeter Endre erdélyi egyházmegyei áldozár, késpeser és székelvudvarhelyi lelkésznek a Gajdai vagy Gajdobrai címzetes prépostságot díjmentesen adományozta.

— **A m. kir. igazságügyminister** Farkas Árpád gyula-fehérvári kir. járásbírói aljegyzőt az algyógyi kir. járásbíróshoz, s Virágháti Flóris algyógyi kir. járásbírói aljegyzőt a gyula-fehérvári kir. járásbíróshoz, saját kérelmükre helyezte át.

— **A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister** Lauko Albert képesített tanárjelöltet a sz.-udvarhelyi állami főreáltanodához rendes tanárrá nevezte ki.

— **A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar királyi minister** Kertész Györgyöt, az erdészet és ezzel rokon tantárgyak ideiglenes előadóját a kolozsmonostori gazdasági tanintézetben, ezen tanszékre véglegesen kinevezte.

— **Pályázatok.** A kolozsvári m. kir. bányagazgatóság mellett levő számvevőszálynál két számtiszt állomás 800 és 700 forint évi fizetéssel és 150 frt lakpénzzel, a m. ludiási kir. járásbírósnál egy 500 frt évi fizetéssel s 100 frt lakbérrel egybekötött iróki állomás betöltendő.

— **Csodók.** Fröhlich Zsigmond, sz.-udvarhelyi kereskedő ellen, fizetéseptelensége miatt a csodéljárás megnyitott; Csiki Lázár és fia Miklós, m.-vásárhelyi kereskedő ellen megnyitott csodéljárás pedig vagyonbuktatának a hitelezőkkel való kiegyezése folytán bíróság megszüntetve nyilváníttatott.

— **Jókai** „Milton”-ának tegnap a szerző tiszteletére rendezett előadása egészen megtöltötte a színházat, a mint ez előre is látható volt. Nemsokára Jókai is megjelent egyik páholyban s az egész előadást teljes figyelemmel s élvezettel nézte, többször ő maga is egész animoval vevén részt a Kovács Gyula urnak, Boér Emma s Kovács Gyulánál asszonynak, valamint a többi szereplőknek szánt, mindegyre meg-megújuló tapsolásban; a közönségnek különösen regényolvasó része pedig, tehát főleg a nők, csak úgy ostromolták láncosveikkel a kitűnő regényíró. Végre aztán nem tudott ellenállani a közönség, hogy a szerzőt a színpadról is ne lássa s épen háromszor tapsolta ki Jókait, ki mindannyiszor megjelent is. — Ma Simon Elek polgármester rendez Jókai tiszteletére lakomát, melyre ő kivüle még több hivatalsok a város notabilitásai közül.

— **Jakab Elek** orsz. levéltárgazgató és ismert történetíróknak tegnap a fővárosból Kolozsvárra érkezett, családja körében tölteni néhány hetet.

— **Tűz.** Ma d. e. egy fél 12 óra tájt Gál István telkének a torna-vívoda aerítésével szomszédos kertje végében épen a kerítés mellett egy gyékény ismeretlen okból tüzet kapott valamitől; szerencsére azonban, mielőtt még a tüzőltok hosszadalmas felszerelkedés után a helyszínére értek volna, a házbeliek és szomszédok elolták az égő gyékényt.

— **A vasárnapi** zászlószentelésről hozott tudósításunk oda kell kiegészítnünk, hogy azon a maros-vásárhelyi „Dalkör” is képviselve volt s ennek nevében képviselője: Simon József ur szintén részt vett a szegbeverésben e jelmonddal: „Egyetértés, szeretet és lelkesedés szent dala lengje e lobogót körül!”

— **A „Kolozsvári Dalkör”** — mint már előre jeleztük is — f. hó 12-én azaz szombaton a „Árenában” táncszal egybekötött dalestélyt rendez a szegedi ut költségei fedezésére. Melegen ajánljuk e dalestélyt közönségünk figyelmébe; s hisszük, hogy a „Dalkör” estélyeinek jóreputációja, az a kedélyes hangulat és figyelmes rendezés, mely ez estélyeket jellemzi, ezuttal is a legnagyobb részvétel fogják kelteni a közönségben. Az estély programja im ez lesz: A „Kolozsvári Dalkör” 1876 aug. 12-én szombaton a sétatéri „Árená”-ban az ide szegedi országos dalártnépele-utazás költségeinek fedezésére táncvizsgálommal egybekötött, zártkörű rendkívüli dalestélyt fog rendezni, következő műsorral: 1. „Dalra barátim!” Storch. 2. „Szerettek!” Engesztől. 3. „Dalun-nepen!” Erkel Sándortól. 4. „Erdői róza”

*) Ezzel a darabmal fog a „Dalkör” a szegedi országos dalártnépelel versenyezni.

Fischertől. 5. „Magyar népdalok” Bognártól. 6. „Bécsi induló” Zöllnerrel. Kolozsvárt, 1876. aug. 8-án Szász Domokos, elnök. Czírák Albert, titkár. Belépti jegy ára: pártoló tagoknak személyenként 80 kr, nem pártolóknak személyenként 1 frt. Jegyeket váltathatni a meghívó előmutatása mellett „Dalkör” pénztárnok Tutek József ur irodájában (belmonostor utca 12. szám Kiss Sándor háza, az udvaron jobbra) a dalestély napján d. e. 10—1 óráig, d. u. 3—5 óráig, azontul a helyszínén. Kezdeté esti 6 órakor pontban. Kedvezőtlen idő esetén aug. 13-ára azaz vasárnapra halasztatik a dalestély.

— **Megilletődéssel** veszszük a következő gyászlapot: A székely-keresztúri m. kir. állami tanítóképző iskola igazgatósága fájdalommal tudatja, kolozsvári születésű Horváth Gyula képezői ének- és zenetanárnak élete 32-ik évében, 3 heti súlyos betegség után, folyó hó 5-én estvél 8 órakor, szívburok veresében történt kimúltát. A boldogultatánja öz. Horváth Károlyné, Gál Zsuzsanna, neje Décsi Ottilia, egy éves kis fia Gyula s nagybátyja Gál Antal gyászolják lesújtó fájdalommal. Gyászukban osztozik az intézet előjárósága, mely 3 éven át volt tanuja hivatali lelkiismeretes buzgalmanak és szakértelmének. osztoznak tanártársai, kiknek őszinte barátságát és ragaszkodását ő oly határtalan mértékben bírta, osztoznak tanítványai, kik az ő gyöngédséggel önkéntelen tisztelet- és szeretettel viszonyoztak, és osztoznak minden jók, kik a becsületesség őszinte példáját kiváló példányképp ismerték benne. Hült tetemei f. hó 7-én d. u. 4 órakor fognak, a házánl tartandó im. után, örök nyugalomra elhelyeztetni. Legyen áldott emléke és zavartalan nyugalma!

— **Sz. Ujvárról** lapunkat egy lélekemelő ünnepélyről értesítik. Ugyanis az ottani ferenczrendi szerzetesek templomában Tomora Dávid sz.-ujvári születésű fiatal főlzentelt kath. pap tegnapelőtt tartotta első miséjét. Az ájtatos ünnepélyen az orsz. feigynézetű lelkész: Rieger Gottfried tartott alkalmi egyházi szónoklatot, melyet értesítők általában sikerültnek mond, s csak azt röjja meg benne, hogy a szónok a kath. papságot más felekezeti lelkészek rovására dicsőítette. E megrovást részünkről is aláírjuk, mert ha valahonnan: úgy legelő sorban épen az egyházi szókészlet csak a türelem, szeretet és egyenlőség szóbata hangozhat le, nem pedig a nagyzás vagy túrlmetelenség.

— **Szerencsétlenség Gyulafehérvárt.** Hauska tábornokot, — ki Maros-Vásárhelyt csak nem régen ünnepelte 50 éves katonai jubileumát, mely alkalommal ő felsége által is kitüntetésben részesült, — Gyulafehérvárt kedden délután 2 órakor nagy szerencsétlenség érte: a katonai nagy gyakorlatból lóháton visszatért ősz tábornokot nem tudni mi okból, hirtelen megijedt lóva, a várbeli tüzer laktanya előtt levetette; a következő történt esés következtében, fején és lábán súlyos sérüléseket kapott. A helyszínéről azonnal szállására vitették, hol az egybegyűlt katonai orvosok a bajt igen komolynak mondják. E baleset általános részvétet keltett.

— **Felvétel a kolozsvári tanítóképzőbe.** Ismételve figyelmeztetnek azon szülők és gyámok, kik leányaikat vagy gyámlójaitkat tanítóknak akarják kiképeztetni, hogy a kolozsvári állami tanítóképzőbe első osztályába a jövő tanévre 14 évet betöltött oly leánynővendékek vétnek fel, kik a felső népiszkolai tanulmányot bevégezték. A felveendő felvételi vizsgát tartoznak tenni a felső népiszkolai tantárgyakból, (névszerint: magyar nyelv, földrajz, Magyarország története, számtan, természetrajz és természettan). A bennlakók szállást, mosást ingyen nyerne, kószot mérsékelt díjért. Szegény, kitűnő szorgalmu növendékekért az intézet fizeti a köztartási díjt egészen, vagy részben. A felvételt beadandó folyamodványban kiteendő, hogy az illető meennyi részben kéri a köztartási díj elengedését. A felvételi vizsgálatok augusztus 31-én, szeptember 1—2 napjain tartatnak meg az intézeti helyiségben. A felvételt kívánók folyamodványukat f. évi augusztus 15-ig ngos Kethely József kolozs-dobokamegyei tanfelügyelő urhoz adják be. A folyamodványhoz mellékelendő: a) keresztlevele, b) iskolai, orvosi- és erkölcsi bizonyítvány, c) azok részéről, kik ösztöndíjt vagy köztartási segédelmest kérnek, szegénységi bizonyítvány. A mult évben fel nem vett növendékek, ha folyamodványukat ki nem vették, s felvételt iránti kérelmeket ez alkalomra is fenn kívánják tartani, a kitett határnapig írásban nyilatkozzanak. A bennlakui szándékozók a magukkal hozandó ruhaneműk jegyzékéért az intézeti igazgatósághoz forduljanak. A tanév kezdete szeptember 7-én. Kolozsvárt, 1876 év augusztus 9-én. Kozma József, igazgatótanár.

— **Deanu,** a hirhedi rabló tartozkodási helyéről a következő történetke némi felvilágosítást nyújt: Egy alvinczi kőbor fiatalember, — ki több csinja miatt Oláhországba akart kisködni, — a Deanu bandájára bukkant. A zsi-ványok látván a fiatalember üldözött voltát, maguk közé toborozták őt. Így aztán eljutott az ifju a főhadiszállásra is, mely szerinte egy hatalmas szikla-üreg, nyílása golyókkal beborítja s felül mohával befödve, Deanu, a vezér

elő vezetettén, ez a vézna ifjut nem tartotta a „mesterségre” alkalmasnak s azért elbocsátotta. Szerdabélnél aztán kijutott az országutra s csakhamar elfogott. Ezerint Deanu bünbarlangja valahol Szerdahely és Szász-Sebes között van; de kérdéses fiatalember úgy nyilatkozott, hogy nem tudna odajutni többé.

— **Az erdélyi gazdasági egylet** véleményes javaslata az erdélyi lótenyésztés tárgyában, — mely lapunkban látott először napvilágot — német nyelven külön lenyomatban is megjelent Brassóban (Gött J. és fia H. nyomdájá) s a „Kronstädter Zeitung” legutóbbi számához mellékelten küldi szét. Örvendünk, hogy legalább az anyagi, közgazdasági és műveltségi kérdések terénünm találkozzunk szász hazánkúival s itt együtt munkálhatunk a közös haza felvirágoztatására.

— **Szerelem bolondia.** Győreitt Klein Mórész 20 éves izr alkusz egy konyhakéssel megölté Madó Erzsébet 20 éves bajejont, kivel szerelmi viszonyban élt. Az eset nagy fel-tűnést keltett. A tényállásról hiteles helyről vett értesülés után a következőket olvassuk: Klein Mórész pénteken este elment Madó Erzsébet lakására, de ezt nem találta honn, másnap reggel ismét elment hozzá s ekkor szemrehányásokat tett neki, erre Klein őt egy kés-sel bal mellén úgy megszurta, hogy a leány rögtön meghalt. A gyilkos ezután önmaga jelentkezett a kir. ügyésznél és csak arra kérte, hogy ha már megölté kedvesét, hát csak akasz-szák fel mielőbb. Azt is kérte, hogy hadd csókolhassa meg utoljára megölt kedvesét, de ezt nem engedték meg neki.

— **A püspöki kar értekezletei.** A népiszkolai oktatásról szóló törvények újab-ban történt módosítása folytán, a püspöki kar körében értekezletek indultak meg a római és görög szertartású katolikus hitközségek iskolásképeinek megalakítására s hatáskörére vonatkozó szabályok megállapítása czéljából. A püspöki kar a maga kebeléből még az ország-gyűlés elnapolása előtt egy szűkebb körű bizottságot küldött ki, mely javaslattal e tárgy-ban elkészíté. E javaslat az e napokban Bu-dapestben együtt volt püspökök elé terjesztetett s határozott szövegeztet nyervén, alapját fogja képezni a jövő hó folyamában a fővárosban tartandó tanácskozmánynak, melyen a jelenleg távol volt főpapok is részt fognak venni.

— **A török sorajegyek.** Az aug. 1-sei kisorsoláson Konstantinápolyban a követ-kező számok huzáltak ki: 1.913.631. sz. nyer 600.000 frankot, 1.969.974. sz. nyer 60.000 frankot, 890.452 és 980.156 sz. nyernek egyenként 20.000 frankot; 894.546, 950.798, 1.393.900, 1.444.352, 1.965.521 és 1.972.220 számok nyertek egyenként 6000 frankot — ha t. i. a török kormány fizetné a nyeremé-nyeket.

— **Türr István tábornok,** mint a „Baja” megbízható forrásból értesül, a panamai földzsoros átszátást vállalta el. E művet a suez csatornával teszik egyrangba.

— **Skating-ring-csarnok.** Petényi Otto egy angol vállalkozó nevében 1000 négy-szög méternyi tért akar a városligetben egy építendő skating-ring-csarnok számára vásárol-ni. A csarnok egy lap szerint csupa vasból s üvegöl készülend és az építés költségei 400 ezer frankot tesznek ki. Hogy kiizeti-e majd magát a csarnok, az más kérdés.

— **Vasuti vonatra csapott vil-lám.** Mult héten a Brescia és Cremona közt közeledő postavonaton nem kis rémületbe ej-tette az utasokat egy sajátságos baleset. Nagy zivatar támadt és a villám lecsapott az utolsó szolgálati wagonba és meggyújtotta azt. A vonatvezető épen ezen wagonban volt, de kü-lönös! semmi baja se lett. Szerencsére a vonat nemsokára a legközelebbi állomáshoz érkezett, hol a tüzet azonnal eloltották.

— **Postaszállás elvonása.** A Bel-grádban megjelenő „Istock” című politikai lap postai szétküldése és kézbesítése a magyar korona területén megtagadtatván, a m. királyi kereskedelmi ministerium utasította a királyi postahivatalokat, hogy a nevezett hirlapra se előtérzetet ne fogadjanak el, se annak szállítá-sát se kézbesítést ne eszközöljék.

— **A „Magyar közlekedésügy”** című Würl J. által igen ügyesen szerkesz-tett vasuti, távirati és postai havi folyóirat III. kötetének II. füzeté épen most jelent meg Budapestén Aigner L. kiadásában. Tartalmából kiemeljük im ezeket: A gőzkazánrobbaná-sok okai, Kérd Józseftől. — Történelmi és statisztikai tanulmányok a közlekedésügy köré-ből. Würl J.-tól. — A távirátan 1875. évi külföldi irodalmának áttekintése. Rindaner S.-tól. — Az átvitel a távirásban. Botár János-tól. — Adatok a vilányosság és delejesség történetéhez. Rácz Sándortól. — A Postaügy Ja-pánban. Hajdu S.-tól. stb. Ajánljuk e jeles szaklapot nemcsak a szakemberek, de az egész nagy közönségnek is.

— **Az „Apolló”** zenemű folyóirat V. köte-tének 8. száma megjelent választékos és dús tartal-mal, melyből eléggé tartunk két darabot kiemelni, u. m. a 2-ik számot: Komoly ma-gyar nótá, lakodalmas és enyelgő frissek, Cser-nák Antaltól, zongorára átírtá Wachtel Au-

ról; és a 4-ik számot: „Fatinicza-keringő” a hasonczimű operette-ből, Nagy Bélától.

NYÁRI SZÍNHÁZ
Bérlet szűnet.
Kolozsvárt, csütörtök augusztus 10-én 1876.

Szathmáriné Laczkóciné assz., a budapesti nemzeti színház tagja első vendégfellépéssel:

A házasság rokkantjai.

Vigáték 4 felvonásban.

Kezdeté fél 8 órakor. Vége fél 10 után.

KÖZGAZDASÁG.
Erdélyi piacok árjegyzéke.

— **M.-Vásárhely** piaczairai aug. 3-ról, 1876. egy hectoliter Tisztabuzza 6 frt — kr, rozs 3 frt 75 kr, elegybuza 3 frt 50 kr, zab 2 frt 60 kr, 100 kgr. szóna 3 frt — kr alomszalma — frt 50kr, zupszalma frt, 90 kr egy köbméter fa nem usztatott 3 frt 25 kr, usztatott 2 frt 20 kr, egy kgr. fagygyugyer-gya öntött 60 kr. nyújtott — frt 58 kr, mar-hahus 34 kr, konyhaliszt 12 kr, Rizs 26 kr, 1 liter gyöngykása 24 kr. borsó 12 kr, len-cse 12 kr, paszuly 10 kr, köles 16 kr, egy hectol. burgonya 1 frt 40 kr, 100 kgr. sa-vanyu káposzta — frt — kr, egy kgr. só 9 kr. disznósír 1 frt — kr, szinzsír — frt 90 kr, bors 1 frt 16 kr, hagyma. 8 kr, fok-hagyma. 16 kr.

Távirati tudósítás
a budapesti árutözsde hivatalos árjegyzeteiről. augusztus 7-ről.

Gabona	Folyószám	Művelési ár	Hektoliter	Kilogramm	Frt	K.
Buzza	1	banás	127/10	79/10	9	1005
„	2	banás	127/10	79/10	9	1005
„	3	banás	127/10	79/10	9	1005
„	4	banás	127/10	79/10	9	1005
„	5	banás	127/10	79/10	9	1005
„	6	banás	127/10	79/10	9	1005
„	7	banás	127/10	79/10	9	1005
„	8	banás	127/10	79/10	9	1005
„	9	banás	127/10	79/10	9	1005
„	10	banás	127/10	79/10	9	1005
„	11	banás	127/10	79/10	9	1005
„	12	banás	127/10	79/10	9	1005
„	13	banás	127/10	79/10	9	1005

Gabona	Folyószám	Művelési ár	Hektoliter	Kilogramm	Frt	K.
Zab	14	magyar	367/10	407/10	6	678
„	15	banás	367/10	407/10	6	678
„	16	banás	367/10	407/10	6	678
„	17	banás	367/10	407/10	6	678
„	18	banás	367/10	407/10	6	678
„	19	banás	367/10	407/10	6	678
„	20	banás	367/10	407/10	6	678
„	21	banás	367/10	407/10	6	678
„	22	banás	367/10	407/10	6	678
„	23	banás	367/10	407/10	6	678
„	24	banás	367/10	407/10	6	678
„	25	banás	367/10	407/10	6	678

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Augusztus 8-án 6% Metaliques 66,33 frt
Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 70.20
frt. 1860 iki államkölcsön 110.75 Bankrészvé-nyek 8.56 Hitelezésvények 145.80 London 123,25 Ezüst 10160 Cs. kir. arany 591. —
— Napoleon'or 9,80 1/2 100 mark német ér-tékű 60.45

Urbéri kötvények: Magyarországi 73.20
Temesi 72.50. Erdélyi 74.50. Horvátországi 84.50.

Feladás szerkesztő: Kórhely Károly.

Nem hivatalos.

Hirdetmény

Maros-Vásárhelytől alig 2 óra távolságra,
egy 360 holdból álló jó karban lévő tagosított birtok,
melyből 160 holdnyi terület rét és kaszáló, a szükséges
lak- és gazdasági épületekkel ellátott 10 holdnyi belsővel
együtt, **örök áron eladó.**
Értekezhetni eziránt KUTI ALBERT ügyvédnél M.-
Vásárhelyt.
(318) (3-5)

Jelentés

HUTFLESZ KÁROLY gőzhengermalmáról Kolozsvárt.

Mint hogy gőzmalmi örömlényeim, minden oldalról elismert jóságuk által,
oly kelendőségnek örvendenek, hogy eddigelé a tetemes megrendeléseknek tel-
jesen megfelelni képtelen voltam, indítva éreztem magam, költségeket nem
tekintve, gőzmalmomat a mai igényeknek megfelelőleg nagyobbitani, és ezen al-
kalommal egészen új, a legjobb szerkesztés szerint készített és szabadalmazott

Pullmann-féle gabonatisztító gépekkel

és az elismert és szabadalmazott

Wegmann-féle hengerekkel

szereltem fel, mely nagyobbítás és új berendezés által azon kellemes helyzetbe
jutottam, hogy t. cz. vevőim bármily nagy megrendeléseiknek teljesen meg-
felelhetek.
(314) (3-3)

A Pullmann-féle gabonatisztító gépek által a buza minden idegen magtól
tökéletesen megtisztítva jut őrlés alá, mi által már eddig is elismert lisztem
most még sokkal kiűnőbbek; a **Wegmann-féle** hengerek pedig, melyek
fennállások óta világhírűvé váltak, azon előnnyel bírnak, hogy lisztem most
nemcsak erősebbek és a sütéshez használhatóbbak, hanem **sokkal fehé-
rebbek** is.

A t. közönségnek annál is inkább remélem megelégedését megnyerni, miután
lisztem csak is súlyos és tiszta tűzából készíve, erőre és jóságra nézve más
örömlényeknél semmivel hátrább nem állanak, de az árak olcsóságára nézve,
bármilyekkel versenyezhetnek.

Lisztem számozása most a pesti malmok szerint 00-tól 9-ig van berendezve.
Igen becses megrendeléseit kérve, azok legpontosabb teljesítéséről már
előre is biztosítom és jegyzek

HUTFLESZ KÁROLY.

(47)

Matico-téhelyek

Grimault és társa párti gyógyszerészekről.
Mindazon tokozók, melyek a kopaiv-balzsamot
folyékony alakban és kocsonyászerű borítékban tar-
talmazzák, bőföggést, érelgyeseket és gyomor-bajokat
okoznak. A Matico-tokozók Grimault és társától ezen
bajok egyikét sem idézik elő, miután a süritett
kopaiv-balzsamot az aetheri Matico-olajjal összeköt-
ve tartalmazza. A burkolat keményített téstáblából,
mely azt övedzi, csak a **belekebejtáskor** s nem a
gyomorban olvad fel. Továbbá lényegesen hatáso-
sabbak minden hasonló készítményeknél minden
tüdőt és makacs nyákfolyásoknál. Hogy a számos
utazás kikerülhető legyen, szíveskedjék mindenki
Grimault és társ. feliratot kérni. — Főraktár
Bécsben Benno Raabe gyógyszerészkodónál, a
Bäckerstrasseban.

Kolozsvárott Dr. Hintz G. gyógyszer. urnál.

Ugyancsak Bécsben Bruno Raabe Bäckersasse és Philip Röder urnaknál.

(12-*)

(316)

Kerestetetik

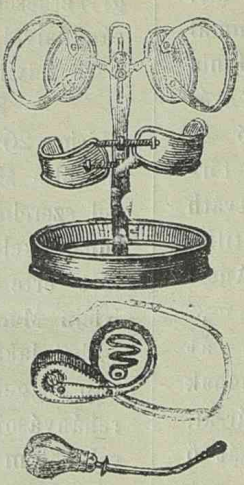
egy tanító a gyalui magán elemi iskolához,
a ki 6 — 8 fiúgyermeknek a gymnasiális 1 osztályra előkészítő tantár-
gyakból oktatást adni képes; évi 400 frt. o. é. készpénz fizetés, lakás
és fűtésre megkivántató tűzifával; előny adatván annak, ki hegedülni tud.
Vállalkozni kívánók irásban, vagy személyesen jelentkezzenek
alólirottai Gyaluban,
a hol a feltételek iránt is értekezhetni.

Gyalu, 1876. augusztus 3-kán

CSÁKANY ADAM.

(259)

Rugó nélküli sérvkötők,

Ravoth tanár szerinti sérvkötők, közönséges sérvkötők mindenféle
szerkezet szerint, suspensoriumok, test- és köldökkötők, pólyák, vál-
lak, egyenestartók, javított kötőlékek

önfertőzés és magkiömlés

ellen, angol ércsomorharisnyák, szemvédők, szemkötők, ágybetétek,
labda- és tyúkzem-gyűrűk, fűzőtűk, bongie-k, katheterek, tépés,
jégbolygók, gátók magkiömlés ellen, **halhólyagok**, halcsővek,
lélegző-készülékek, tejszopók, anyakoszorúk, **tisztulástáskák**,
re-piátorok, **feszkendők** és **zuhanyok**, javított **szopópa-
laczok**, vizetfogók, hadpalacsok, melegítőpalacsok, francia
férfi-felöltők gumiból, minden lágy- és kemény gummi készü-
lések, más **betegápoló** készülékek és orvosbeszélő gépek **nagy-
ban és kicsinyben a legjutányosabb árak mellett**

Odelga J.,

bandage-gyárosnál Bécsben,
Graben 29.

Épen most jelent meg
és kapható **STEIN JÁNOS**
könyvkereskedésében Kolozsvárt:

FALI TÁBLÁR

az elemi rajztanításhoz.

Rajzolta Felméri Mózes.

A használatukhoz szolgáló vezér-fonalat írták Kozma Ferencz és
Felméri Mózes, sz.-keresztúri áll. tanítóképződei tanárok.
A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszterium által 1875. —
28,924 szám alatt ajánlva. Ára 6 frt.

Postán küldve csomagolás és fuvarlevélért 15 kr.

A nevezett művet a sajtó a legkedvezőbbben fogadta. A „Néptanítók
Lapja” 1875. évi 23. számában, hol a miniszteri ajánlat is közöltek, az mon-
datik róla, hogy a **tanmenet** megállapításában **oly helyes pedagógiai
tapintat** vezérelte szerzőket, melytől elismeréstünk annál kevésbé tagadhatjuk
meg, minthogy a különböző elemi rajztanítási rendszerek nagy tömkelegében —
annyiak után nem lett volna nehéz eltévedniük. A **stigmographiai rajz
kellő méltatása** az elemi fokon **már magában véve is nagy érdem.**
Az átmenet a stigmogr. rajzból a szabadkézi rajzra eléggé előkészített, s tehát ezen
oly sokak által betölthetetlennek hitt űr a két fokozat között eléggé át van hi-
dalva, a mi által egy bizsziuk a **stigmogr. rajz legkonokabb ellenei is
le lesznek fegyverezve.** A gyermekek elé szánt mintalapoktól a falitáblá-
kig már jelentékeny módszertani baladás van. Mindezek folytán bajos lenne leg-
alább azon egy érdemet elvitatni a Kozmák művétől, hogy az jelenleg házag-

(3-3)

pótló és mint ilyen hivatalos van jó szolgálatokat tenni a
népiskolai rajz-oktatás ügyének. Mire ez a tan. melegen
ajánljuk ezen rajztanítási művet népiskolák számára. A ki-
vétel elég szabados és izléses. A nyomdai kiállítás pedig Stein J. nyomdájána
becsületére válik.

A „Székely Tanügy” 1875. 17-lik számban részletes ismertetés
közölve egy műszaki tanító tollából, s a többek közt a vezér-fonalat azt mondja,
hogy „az elemi rajztanítás — mondja — nálunk minded, csaknem kizárólag né-
met minták után történt, s így csak **örvendetes nyereségnek**
tekintjük, hogy e téren magyar emberek is tesznek kísérletet. Szerzők mód-
szere a stigmographiai, s szabadkézi rajz kombinációjába áll. Szerzők az általá-
nos pedagógiai elveket megtartják, s mindenek felett a egyszerűségre jobban
figyelnek, mint rendesen szokott. Nézetünk szerint e módszer teljesen helyes.
Szerzők módszerük megvilágítására oly vezér-fonalat írtak, mely vi-
lágozás és teljesség tekintetében páratlant áll, s mint pae-
dagógiai munka is kiváló figyelmet érdeml.

A „Prot. egyházi és iskolai lapok” mind ugyanezt előnyeit emeli ki e mű-
nek s melegen ajánlja az érdeklettek figyelmébe, s általában minden inté-
zetbe, hol elemi rajztanítással foglalkoznak.

A „Hon” 1875. évi dec. 18-diki számában szintén igen ajánlólag isme-
teti. „Az elemi rajztanítás — mondja — nálunk minded, csaknem kizárólag né-
met minták után történt, s így csak **örvendetes nyereségnek**
tekintjük, hogy e téren magyar emberek is tesznek kísérletet. Szerzők mód-
szere a stigmographiai, s szabadkézi rajz kombinációjába áll. Szerzők az általá-
nos pedagógiai elveket megtartják, s mindenek felett a egyszerűségre jobban
figyelnek, mint rendesen szokott. Nézetünk szerint e módszer teljesen helyes.
Szerzők módszerük megvilágítására oly vezér-fonalat írtak, mely vi-
lágozás és teljesség tekintetében páratlant áll, s mint pae-
dagógiai munka is kiváló figyelmet érdeml.

CSATATÉRKÉPEK

a keleti háboru színteréről

25 krtól 1 frtig,

hozza való zászlócskák (törökök, szerbek, moldenegróiak s felkelők)
tucetjé 10 kr. darabja 1kr.

Erdély s különösen a sékelyföld

KÖZGAZDASÁGI

JELENE és JÖVŐJE.

Az Erdélyi Gazdasági-egylet egytagjától.

Ára 40 kr.

Bérmentve postán küldve 46 kr. mely postai utalvánnyal
előre beküldendő.

TILINKÓ

NEMZETI DALOK.

A magyar-nép számára, szerkesztette egy népbárát.
gyönyörű színnyomatu borítékban. 9 kr.

STEIN JÁNOS

m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,
ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁT,

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen meghövitve és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesítve és szaporítva vannak.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntvők, a **könyomdát** kitűnő metsző kezeli. A **nyomdai munkák** kiállításához szükségelt anyagok a legjobb
és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPIR GYÁRI ÁRBAN SZÁMITTATIK.

Munkát minden időben, még éjjel is elvállal és a leggyorsabban s a legjutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olcsó árban képes előállítani, hogy e nemből bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindenemű és nyelvű **könyvek**, bármiféle **rovatos ívek**, **körlevelek**, **árjegyzékek**, **számlák**, **nász**, **gyász** és **vigalmi jelentések**, **névjegyek**, **meghívó-egyek**,
tánczrendek, **gyógyszertári-jelzetek**, **bor**, **rozsolis** és más **vignettek**, **újévi** és más **alkalmi üdvözlések**, **baromutlevelek**, **vásárcédulák**, **hirdetmények**, bármily nagyságu
falragaszok, szóval minden e szakba vágó munkák **ízletes kiállítását** elvállalja.

Különösen a kir. törvényszékek, **megyei** s **városi hatóságok** és a **községi előljáróságok** figyelmét bátor arra felhívni, hogy a **hivatali szükség-
letekre megkivántató nyomtatványok gyors kiállítására** s **legolcsóbb árszámítására** különös súlyt fektet.

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerű mintázatok birtokában lévén.

Az új „**polgári törvénykezési rendtartás**”-ban és a **Kolozsmegye gyalui egyesbirája** által a **községi előljáróságok** részére kiadott „**utaltatás**”-
ban előforduló **magyar** akár **román** szövegű nyomtatványokból — melyekből készletet tart — külön kis mennyiségben **koncz számra** is, jutányos árban szolgál. Az „**utaltatás**”-ban előforduló
mintáknál világosan kiteendő: **magyar** vagy **román** szövegű nyomtatvány szükséges-e?

18/6.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.